

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk

DGAN-DAD / 16104719

Uw kenmerk

2016Z13495

Datum 22 augustus 2016
Betreft Beantwoording vragen 'Proef met koeien in de wei zonder fysieke
afrastering'

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik uw Kamer de antwoorden op de vragen van het lid Van Dekken
(PvdA) over het bericht 'Proef met koeien in de wei zonder fysieke afrastering'
(ingezonden 30 juni 2016, kenmerk 2016Z13495).

1

Heeft u kennisgenomen van het bericht 'Proef met koeien in de wei zonder fysieke
afrastering'¹? Bent u bekend met de methode waarop deze koeien ervan worden
wehouden het weiland te verlaten?

Antwoord

Ja. De Cow Guide is een project van Courage, een samenwerking tussen LTO en
NZO. Het project is vooraf getoetst en akkoord bevonden door een ethische
commissie (Dier Experimenten Commissie).

2

Bent u betrokken bij dit initiatief? Zo ja, wanneer verwacht u de resultaten en
kunt u deze resultaten delen met de Kamer?

Antwoord

Nee, de overheid is niet betrokken bij dit initiatief.

3

Is het waar dat deze koeien door middel van geluids- én elektrische impulsen
worden afgericht? Zo ja, hoe verhoudt dit zich tot het verbod op het gebruik van
apparatuur die door middel van stroomstoten, elektromagnetische impulsen of
straling pijn kan toebrengen? Kan het als dierenmishandeling worden
gekwalificeerd²?

---

¹ <http://nos.nl/artikel/2113788-proef-met-koeien-in-de-wei-zonder-fysieke-afrastering.html>

² Kamerstuk 28 286 nr. 859, p 3.

Antwoord

Ja. De koe krijgt een halsband met een zender die in contact staat met een - via GPS uitgezette - imaginaire afrastering met stroom. De koe leert met een conditionerende prikkel om uit de buurt te blijven van deze imaginaire afrastering. Als de koe in de buurt komt van de afrastering, krijgt ze eerst een geluidssignaal te horen, en als ze dan toch verder gaat een kleine elektrische prikkel, vergelijkbaar met de prikkel die ze zou krijgen als ze een gangbare, elektrische afrastering zou aanraken.

De Cow guide is een voor de koe voorspelbare en controleerbare prikkel, vergelijkbaar met een elektrische afrastering. Ook daarvan weet een koe na één maal aanraken dat zij er uit de buurt moet blijven. De praktijk laat zien dat een koe ook bij een gangbare elektrische afrastering eens in de zoveel tijd uitprobeert of er nog steeds stroom staat.

In artikel 2.1. van de Wet Dieren en in artikel 1.3 van het Besluit houders van dieren zijn enkele specifieke gedragingen opgenomen die gelden als dierenmishandeling. In het 1 juni jl. naar uw Kamer verzonden ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren in verband met diverse wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn (28286, nr. 878) is aan artikel 1.3 een aantal gedragingen toegevoegd, waaronder het gebruik van apparatuur waarmee het dier door middel van stroomstoten, elektromagnetische signalen of straling pijn kan worden toegebracht. Hierop zijn enkele uitzonderingen gemaakt, waaronder het gebruik van elektrische afrastering of omheining die is toegelaten voor het afzetten en omheinen van een perceel. De Cow guide zie ik als een alternatieve manier om koeien binnen een weide te houden. De Cow guide werkt als een virtuele elektrische afrastering en deze behoort dan ook op één lijn te worden gesteld met de elektrische afrastering en omheining zoals genoemd in de aangehaalde uitzondering. In de tekst van het ontwerpbesluit zoals dat aan de Raad van State wordt aangeboden, zal de genoemde uitzondering – indien uit het project blijkt dat het succesvol is - worden verduidelijkt, zodanig dat virtuele elektrische afrasteringen zoals de Cow guide expliciet in de uitzondering zijn begrepen.

4

Verwacht u dat deze methode significant kan bijdragen aan het aantal koeien dat voldoet aan de weidegang norm? Weegt dit wat u betreft op tegen het dierenleed dat het gebruik van deze methode als gevolg kan hebben?

Antwoord

Het kunnen benutten van technologische hulpmiddelen waarmee dieren toegang wordt verschaft tot een flexibel aan te passen graasgebied kan een belangrijke arbeidsbesparing opleveren bij weidegang en daardoor bepalend zijn voor melkveehouders om weidegang toe te passen. Een eenvoudig toepasbare systematiek kan dus zeker een significante bijdrage leveren aan het aantal koeien in de wei. In het onderzoek zal tevens aandacht worden besteed aan de mogelijk

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Ons kenmerk
DGAN-DAD / 16104719

nadelige gevolgen van deze toepassing voor het dierenwelzijn. Ik wacht de
resultaten van het onderzoek af.

(w.g.) Martijn van Dam
Staatssecretaris van Economische Zaken